

tino kore rawa e maraana iho. Otira kaore ahau i te kaiponu i te mahara ki tooku nei, na reira ka mea atu ki nga 'Toa Takitini' tena ra e hoa ma i tena pa tuwatawata i tena pa tuwatawata, tae atu hoki ki nga kai whakairo, whakakaupapa o aua pukapuka, ata tirohia iho, weeti rawa, iia kupu, iia 'kama' iia rarangi o aua whakakaupapatanga, notemea he hiiritanga tukunga whakareretanga atu tau hainatanga i tou ingoa ki taua pukapuka.

Ehara he korero noatu ki te hunga kei roto i te tika-nga, he whakatupato, he whakaoho kia mataara. Haaunga hoki te WAHO kua haina ki taua pukapuka, he purehurehu whakaaro kore. Engaringari ano te ROTO kaore i aroatu, kia ora koutou. Otira ko te rongu o tenei mahi kei te penei:— Nui ke nga Roto kaore i haina i nga Waho i haina.

He maha nga tikanga e pa ai tatou ki roto i te pouritanga mo tenei putake. Mo runga i te mahi paremata kua pootitia e tena takiwa e tena takiwa tona mema tona mema hei pikau i ana tikanga i ana take. I tu taua tangata i runga i te pooti o te iwi o tera rohe pooti, na reira e tika ana kia riro ko ia te mangai mo te iwi o tena rohe pooti.

Mo te taha ki Te Tairawhiti nei, ko te mema mo tenei rohe ko Ta A. T. Ngata. I te mea kua tu nei ia ki te turanga minita mo te taha maori kua hei kohia nga mahi o tenei rohe ka hoatu ki tetahi atu tangata. Engari me mau tonu atu ano kia ia a ma ana te kupu tuatahi. Ka pera ano hoki nga take o Te Taitokerau Taihauauru Te Waipou-namu ranei.

Enei ahuatanga me enei mahinga tahi o roto i te takiwa he mea e tupu haere tonu ai te pai me te mama o nga mahi o tena takiwa o tena takiwa pooti.

Nga ture me nga mahi o tena rohe o tena rohe porowini, rohe kaunihera ranei mo te ora ture ranei kei roto ano i tena rohe i tena rohe. Ina kitea te he te taumaha te aha ranei o aua takiwa, ko te kawanatanga takiwa ma ana e titiro e whakatikatika aua peratanga. Heoi te wa e puta atu ai ki te paremata kei nga heenga o nga ahua o aua whakatautanga aha atu ranei. Hei reira ko te huarahi ki te paremata ko nga piti-hana, engari ko te tangata ma ana e tiaki taua pitihanatanga ko te mema o te takiwa no reira mai taua putake.

Ko te mea kei te wehi tooku ngakau ko te ngakau wawata o taua o te Maori e kei te nui to taua kaha, to taua matau, to taua maraama, ka riro ma te whakapono kua awhitia nei e tera o tatou tuwatawata, a koia rawa ma piriwiritua tenei, tera mea ranei ka tutuki ai, a tupono ai te pera, kua hibika te ngakau maori ki te rere ki ko rawa atu i te tikaunga ake, ana kua kore e rongu ki nga tono ki nga tohutohu, ki nga kupa awhi a nga kawanatanga takiwa me nga kaunihera takiwa, e ata kitea